

ogsaa et andet Forhold ind. Til Trods for at Japan i Løbet af nogle faa Aartier har kæmpet sig frem til „en Plads i Solen“, til en Ligestilling med U. S. A. og de europæiske Stormagter, saa føler mange Japanere nemlig endnu et vist Mindreværd overfor deres Læremestre, de Hvide. Det kan give sig Udslag i en vis Trang til at „spænde Buen til Bristepunktet“.

Det er en virkelig god Bog, Tillge-Rasmussen her har skrevet. Et Stykke Geopolitik og en moderne Historie, som det er en Nydelse at læse. Og en Ting kommer man til at respektere hos begge disse asiatiske Folk: Energi og Vilje! Om dem begge gælder det, at det er unge Folk med unge Nationers Fødselsveer. Men gælder det samme, trods alt, ikke ogsaa de andre gamle Kulturfolk, de „hvide“ Nationer? For saa vidt som Øjeblikkets brogede europæiske Politik er et Udtryk for Livskraft, er „den gule Fare“ vist ikke overhængende endnu.

Johs. Humlum.

Gustav Fochler-Hauke: »Der Ferne Osten«. Macht- und Wirtschaftskampf in Ostasien. 15×21 cm. 70 S. Hefte 3 af Serien.

»Macht und Erde«, udgivet af Karl Haushofer og Ulrich Crämer. B. G. Teubner. Leipzig und Berlin 1936.

„Det fjerne Østen“ er ikke den sovjetrussiske Stillehavsprovins, men Kina og Japan.

Dette lille Stykke Geopolitik indledes med en historisk Oversigt over Udviklingen i disse Lande inden Verdenskrigen og under Verdenskrigen. Men Bogens Hovedafsnit behandler de sidste Aars Kampe og Modsætninger i Østasien, Trekanten Sovjetrusland — Kina — Japan, belyst med Henblik paa Produktion, Eksport og Befolkningsforhold.

Ruslands Maal er foreløbig at bevare, hvad de officielt eller uofficielt har, d. v. s. det yderste Østen med den indeklemte Amurprovins samt Ydre Mongoli og Øst-Turkestan. Kina og Rusland lader imidlertid deres private Mellemværende ligge og staar foreløbig med fælles Front mod det fremstormende Japan.

Redegørelsen for Japans Ekspansionering indeholder ingen nye eller originale Synspunkter. Fochler-Hauke mener ikke, at Europa (d. v. s. England, Holland og Frankrig) rører paa sig, før Japan griber efter Australien, Ostindien eller Indokina. Og U. S. A. har opgivet Philippinerne og dermed det vestlige Stillehav. Japan faar frit Slag *indtil* Hawaii. Det er muligvis rigtigt, at den hvide Mand foreløbig holder sig passiv (men klogt?), kun Fremtiden kan vise det.

Produktionskortet over Japan er af den kedelige Type, hvor man paa et enkelt Kort kan se og finde en Masse, men ikke faa Oversigt over noget som helst. De andre Tekstkort er gode, enkle og over-skuelige — kun medtagende det væsentlige.

Forfatteren er præget af den tyske Indstilling, som er saa almindelig efter Versaillesfreden. Tyskerne føler ikke blot, at de tabte Verdenskrigen, men at dette Nederlag blev ligefrem skændigt udnyttet af Ententen. Det kommer til Udtryk i følgende Citat, der refererer sig Freden efter Bokseropstanden i 1900: „China wurde nun gezwungen, einen wahren Schmachfrieden zu unterzeichnen, der sich nur mit den Pariservorortsverträgen nach dem Weltkrieg verglichen lässt.“ Fochler-Hauke slutter dog med at ønske et bedre Samarbejde mellem de europæiske Nationer.

Johs. Humlum.

Johannes Stoye: Spanien im Umbruch, die räumlichen und geistigen Grundlagen der spanischen Wirren. 15×21 cm. 67 S. Hefte 2 af Serien: »Macht und Erde«, udgivet af Karl Haushofer og Ulrich Crämer. B. G. Teubner. Leipzig und Berlin 1936.

I denne Bog søger Johannes Stoye at belyse og begrunde den nuværende Krise i Spanien ved Hjælp af Landets historiske Udvikling. Han mener, at det spanske Folks Psyke — hvor, ifølge Madariaga, „Naturen hersker over Fornuften“ — foruden at være bestemt af de talrige Raceblandinger ogsaa i høj Grad er præget en Institution som Inkquisitionen, hvis Rædselsherredømme Landet har lidt under gennem Aarhundreder.

Endvidere paapeges det, at Spaniens Forfatning gennem mere end et Aarhundrede har svinget mellem udpræget højreorienterede, monarkisk og/eller diktaturisk bestemte Ideer og mere liberale og parlamentariske Former. Bl. a. heraf slutter han, at Franco vil vinde Krigen, idet Spanien efter Militærdiktaturet fra 1923—31 har haft en demokratisk-parlamentarisk Regering.

Til Slut spaar Stoye, at vi vil faa et nyt spansk Verdensrige at se. Der har allerede gennem en Menneskealder kunnet spores en stærk stigende Forstaaelse mellem Moderlandet og de spansk-amerikanske Lande, ja, i det hele taget en udpræget Fællesfølelse mellem Latinamerika og Spanien og Portugal. Det er Historiens Ironi, at denne Følelse af Samhørighed først har vundet Kraft efter, at Spanien nødtvungen har maattet anerkende de fleste af sine tidligere Kolonier som fri Stater (Jvf. Forholdene i det britiske Imperium, hvor „Friheden“ uddeles lige saa hurtigt, som det er nødvendigt for at holde sammen paa Riget!).